

Hänt sen sist 2015

Höstavslutning på Hedenlunda Slott 9 december

SeniorUniversitetet har i år haft sin höst avslutning med decemberlunch på Hedenlunda slott. Ett 60-tal medlemmar deltog och serverades en god fiskmåltid i ett av de vackra slottsgemaken. De fick också en intressant information om slottets historia av en av de anställda på slottet – Anna Lassesson. Efter måltiden tackade ordföranden Håkan Sjöberg styrelsen och övriga deltagare för det gångna året. Han vände sig även till föreningens cirkelledare och speciellt till avgående Bo Wastensson, som i många år lett en uppskattad litteratursirkel, till Resekompaniets representant Linda Kaipainen, som svarar för föreningens resor, samt till Studieförbundets representant Kerstin Eriksson som har hand om olika administrativa uppgifter åt ESU och tackade samtliga för ett gott samarbete. Även Stig Wahlström tackades för sitt engagemang i den populära föreläsningsserien "Krishärddar i världen, vilken återkommer med fyra nya avsnitt i vår. Den 3 februari inleds vårterminens aktiviteter med årsmöte på Munktellmuseet.

Dagfilmstudion Hösten 2014

Eskilstuna Senioruniversitetets Dagfilmstudio avslutade höstterminen onsdagen den 2 dec. Hela 243 biljetter har vi sålt, vilket är lika med fullt i två salonger. Starten var den 16 febr. då vi "förflyttade" oss till Hotell Marigold 2 i Indien. Högt tempo och vackra färger. Sedan förflyttade vi oss till Frankrike och hälsade på Familjen Bélier som bjöd på fin underhållning. I England var vi med om en spännande jakt på koder i The Imitation game. Lite lugnare blev det då vi besökte Japan och Sagan om prinsessan Kaguya. I vårt grannland Danmark blev det allvarigare då vi såg Stilla Hjärtan. Åter i Sverige hamnade vi i Medelpad och såg på Miraklet i Viskan.

Ett blandat utbud och genomsnittsbetygen på filmerna blev hela 3,9, vilket är mycket bra. Från kommittén önskar vi Er alla biobesökare en riktigt fin helg.

Resa 29 november - Adventskonsert i Blå Hallen i Stadshuset i Stockholm

Ett 50-tal personer deltog i resan till Stockholm den 29 november för att lyssna på den traditionsenliga adventskonsert som ordnas i Blå Hallen. För den julinspirerade och stämningsfulla musiken svarade flera körer tillsammans med solisterna Henriikka Gröndahl och Niklas Björling Rygert. Medverkade gjorde även Stockholm Concert Orchestra och Kerstin Alling på Skandinaviens största orgel. I den pampiga tegelsalen framfördes såväl de mer kända julpsalmerna som lekfulla och fartfyllda inslag då även elever från Balettakademien uppträdde.

Innan föreställningen gjordes stopp på Per Anders Fogelströms terrass där smått och gott i bussen intogs med vidsträckt utsikt över Stockholm utanför bussfönstren.

En välklingande och stämningsskapande adventskonsert, som lyste upp det gråtrista novembervädret, var den samstämmiga uppfattningen bland deltagarna.

Medlemsmöte 18 november med Sara Steneholm, Josefin Rosedahl och Christian Fransson

Till årets sista medlemsmöte hade representanter från bank- och försäkringsbolaget Skandia inbjudits för att informera om olika privatekonomiska frågor på temat "Hur förvaltar du dina pengar?". Till mötet, som ägde rum 18 november i Kulturhuset Royal, hade ett 80-tal medlemmar kommit. De fick lyssna till de tre rådgivarna från Eskilstunakontoret som bl a informerade om olika sparformer, om försäkringar, testaments- och arvsfrågor liksom annat som har med den privata ekonomin att göra. Deltagarna fick även en beskrivning av koncernen Skandia, som är ett kundägt försäkringsbolag där överskottet går tillbaka till kunderna i form av återbäring. Det förvaltade kapitalet uppgår till närmare 500 miljarder kr och i Skandia arbetar drygt 2.000 anställda varav åtta finns på kontoret i Eskilstuna.

Ordföranden påminde om höst avslutningen på Hedenlunda den 9 december (anmäl senast 24/11). Sedvanligt boklotteri och kaffeservering avslutade medlemsmötet.

Föreläsningsserien "Krishärdar i världen",

1/10, 15/10, 29/10 samt 12/11

De stora flyktingströmmarna har varit det återkommande inslaget i vår föreläsningsserie på temat "Krishärdar i världen", som genomförts vid fyra tillfällen i höst. Ett 60-tal medlemmar har deltagit och fått saklig och initierad information av föreläsaren Stig Wahlström, Västerås, tidigare kanslichef vid Försvarshögskolan och lärare vid Militärhögskolan, som beskrivit såväl bakgrund som det dagsaktuella läget i de oroshärdar som blossar upp på olika håll i världen.

Förutom flyktingsituationen i såväl Sverige som övriga Europa har andra stora frågor av bl a säkerhetspolitisk karaktär belysts och diskuterats, däribland utvecklingen i Ukraina och Ryssland, den framtida situationen för EU, konflikterna i Mellersta östern och Afrika samt Kinas alltmer aggressiva agerande i Stilla havsområdet. En mycket intressant och givande serie föreläsningar som gett ökad kunskap om varför världen ser ut som den gör idag, tyckte deltagarna som imponerats av föreläsarens omfattande kunskaper inom området. Föreläsningsserien med Stig Wahlström fortsätter under vårterminen då det aktuella världsläget kommer att speglas vid fyra nya träffar. Programansvariga: Anita Norberg och Birgitta Johansson.

Föreläsningsserien "Min musik"

29/9, 13/10, 27/10 samt 10/11)

Med Karl XII:s ord om att "detta skall hädanefter bliva min musik" har under hösten en serie genomförts under rubriken "Min musik". Fyra gäster har var och en på sitt sätt förmedlat upplevelser av musik som varit betydelsefulla under livets olika skeden från barndom till vuxenliv. De fyra som varit inbjudna är Mats Önnesjö, Karin Wibom, Rita Ödqvist och Sven-Olof Juvas. 67 deltagare har så gott som mangrant infunnit sig varannan tisdag och blivit fängslade, fascinerade och berörda när de fått del av både äldre musik och nyare musik eller från Margareta Kjellberg till Pachelbel. De programansvariga, Birgitta Widholm och Håkan Sjöberg, utlovade en fortsättning med fyra nya gäster till våren.

Mats Önnesjö hade som rubrik på sin medverkan "En upptäcktsresa i musiken" Han berättade om hur han fann vägen till den klassiska musiken och det stora äventyr som detta innebar för honom. Vi fick uppleva en resa i tid och rum, från tidig medeltid till nutid i Europa.

Karin Wiboms rubrik "Från enkel folkton till större verk" blev en resa i Karins musikaliska liv med exempel från hennes "landskap" Värmland till äldre musik av bland annat Johann Pachelbel. Den presenterade musiken ledsagades av en serie egna sköna bilder från det ställe i Värmland där somrarna tillbringas.

Rita Ödqvists medverkan innebar att slå ett stort slag för körsång utifrån "Musik med sång". Detta genom att stimulera och ackompanjera deltagarna att sjunga själva men också genom att ge exempel från den egna karriären som körsångare under bland annat Eric Ericson med konserter och turnéer. Så småningom blev det Eskilstuna och ett uppdrag att leda Musikskolan där mycket kom att handla om att stödja ungdomar att ägna sig åt körsång.

Sven-Olof Juvas räknas som en av vår tids främsta utövare på sitt instrument – tuba. Ledmotivet i framställningen var "Bli inspirerad av musik som fångslar, fascinerar och berör". Musikens betydelse för reflektion och inspiration var ett genomgående tema som exemplifierades med ett urval musikaliska verk. Inledningen med att få lyssna till Jussi Björling till avslutningen med Monica Zetterlund blev en fin ram till de stora orkestrala verk som ledsagade deltagarna.

Resa 7 november till Kungliga Operan och "Svansjön "

25 medlemmar besökte 7 november Stockholm och baletten Svansjön, som i Mats Eks version nu för första gången visas på Kungliga Operan. Denna koreografiska omtolkning av baletternas balett kom till 1987 för Cullbergbaletten och har sedan turnerat världen runt. En magisk, vacker och rolig uppsättning med Tjajkovskijs musik vackert och kraftfullt framförd av Kungliga hovkapellet. Vi i publiken var trollebundna av denna enastående föreställning med otroligt skickliga dansare. Som extra krydda denna kväll delades Gunilla Roempkes dansstiftelses stipendium ut till Mats Ek. Sällan har lovorden över ett arrangemang varit så varma och genuina som bland återvändande resenärer denna afton.

Medlemsmöte 4 november med Ulrika Knutson

Inför drygt 230 medlemmar berättade Ulrika Knutson den 4 november på Kulturhuset Royal om Stalins diplomat och världens första kvinnliga minister – Alexandra Kollontaj. Med dramatisk inlevelse förmedlade Ulrika Knutsonen bild av en märklig kvinna i en tid av skräck och terror. Hon berättade om Kollontajs uppväxt på ett gods på Karelska näset där det bland allt tjänstefolk fanns en svensk guvernant. Alexandra var språkligt begåvad i både skrift och tal och agiterade tidigt för socialismen. Hon kom att bli vän med Lenin och blev Folkkommisarie för sociala frågor i bolsjevikernas första regering 1917. Hon bedrev en ur jämställdhetspolitik mycket radikal familjepolitik. När Stalin tog över makten efter Lenins död blev Alexandra Stalins diplomat, först i Norge och sedan i Sverige i början av 1930 talet där hon stannade till 1945. Hon blev populär bland svenskarna och umgicks i dåtidens kulturella kretsar i Stockholm. Efter kriget kallades hon hem och bodde i Moskva fram till sin död 1952. Hon var en överlevare och den enda av Lenins ministrar som dog en naturlig död, övriga avrättades eller begick självmord. Med en lång och varm applåd avtackades Ulrika Knutson för sin medverkan innan bokutlotting och kaffe avslutade det mycket lyckade medlemsmötet.

Ulrika Knutson omgiven av Birgitta Widholm och Lisbeth Alsbro (Foto: Håkan Sjöberg)

Studiecirkel "Natur" med Leif Carlsson

Eskilstuna SeniorUniversitet avslutade årets naturcirkel måndagen den 2 november i härligt solsken. Vi har varit 15 nöjda deltagare som följt årets växlingar i naturen under 10 tillfällen, med fågelsång och intressanta iakttagelser och lärdomar med vår kunniga cirkelledare Leif Carlsson. Första tillfället i mars med Hjälmarens havsörnar och avslutning i Skjulsta där strömstararna visade upp sig i forsen. En omfattande dokumentation har deltagarna erhållit, där vi kan drömma oss tillbaka till årets strapatser och konstatera att vi sett och lyssnat på 82 olika fågelarter.

Foto: Anita Lassesson

Medlemsmöte 7 oktober med Kristina Birath

Vid medlemsmötet den 7 oktober fick 90 medlemmar lyssna till ett föredrag med rubriken "Så ska Eskilstuna växa hållbart". Gäst var miljö- och samhällsbyggnadsdirektören Kristina Birath från Kommunledningskontoret (ingår i kommunledningsgruppen) som i närmare 4 år arbetat med ansvar för strategiska miljöfrågor, försäljning- och förvaltning av kommunens mark, bostadsbyggande och strategisk markanvändning. Vi fick en bild av en kommun i utveckling inom miljöområdet där satsningar på olika sätt ska bidra till ett hållbart samhälle. Vidare gav Kristina information om hur kommunen satsar på bostadsbyggande, kommunikationer etc för ett bra samhälle att leva i. Här ingår också satsningar som nytt badhus, ny sporthall och utveckling av Mälardalens högskola (ny högskolebyggnad). Med en varm applåd avtackades Kristina innan sedvanligt boklotteri, information om kommande aktiviteter och kaffedrickning tog vid.

Resa 3 oktober till Dramaten i Stockholm och "Maria Stuart"

Kungliga Dramatiska Teatern, mer känd som Dramaten är Sveriges nationalscen. Lördagen 3 oktober såg en grupp från ESU föreställningen Maria Stuart av Friedrich Schiller i en uppsättning av den tyske stjärnregissören Peter Konwitschny, som för första gången gästar Dramaten. Systrarna Ekblad, Stina och Ylva, spelar rollerna som Maria Stuart och Elisabeth och möts på scenen som de två rivaliserande drottningarna. Det var inte alldeles enkelt att följa den mycket avskalade föreställningen men det är alltid en upplevelse att göra ett besök på Dramaten. Innan föreställningen intogs en mycket god och vällagad lunch på restaurang Borggården, Armémuseet.

Medlemsmöte 23 september med Caroline Krook

Caroline Krook tillsammans med programvärden Birgitta Johansson

Vid medlemsmötet den 23 september gästades Senioruniversitetet av biskop emerita Caroline Krook som på ett tankeväckande och berörande sätt delade med sig av egna och andras erfarenheter från sina 40 år i kyrkans tjänst. Temat för hennes föredrag var "Livsglädje på äldre dar". Två viktiga ord hon nämnde var försoning och förtröstan; att försonas med det som varit och ha förtröstan inför framtiden. – Försoning har med tillit att göra och brist på tillit har tyvärr blivit en folksjukdom idag, konstaterade hon.

För att göra livet rikare på äldre dagar borde vi ägna mer av vår tid åt att bara vara i stället för att göra så mycket; inse att vi inte måste kunna allt utan ta vara på glädjen som finns i tystnaden och vardagliga saker runt omkring.

Vi kan bara leva här och nu men det gäller att välja förhållningssätt för att fördjupa livsglädjen och livsmodet. Och att inte tappa bort lekfullheten utan förena barnslighet med den klokskap som åren ger, uppmanade Caroline Krook, som fick långa och varma applåder av de drygt 190 deltagarna som kommit till Kulturhuset Royal.

Resa 15 september till Stockholms stadsteater och "Alla Dagar, alla nätter"

Eskilstuna SeniorUniversitets senaste teaterresa gick till Stockholms stadsteater den 15 september, där Margareta Garpes "Alla dagar, alla nätter" gavs på Stora scenen. Efter en behaglig bussresa och ett stopp på Fjällgatan för lättare förtäring, blev vi avsläppta alldeles vid huvudantrén.

Pjäsen, som hade urpremiär på Dramaten 1992, men är ständigt aktuell, handlar om relationsproblem i en dysfunktionell familj där kvinnorna har de bärande rollerna och männen skyntar förbi som taffliga älskare och upptagna strebrar. Den nära tre timmar långa föreställningen som innehöll såväl ilska, skratt och tårar, belyste även hur en anhörigs åldrande kan påverka övriga familjemedlemmar.

Studiebesök 15 september på Reningsverket i Ekeby

Vi togs om hand av Andreas som samlade oss i konferensrummet och gav oss en bra redogörelse för hur vårt avloppsvatten tas om hand på anläggningen. Efter denna teoretiska information på en dryg halvtimme var det dags att beskåda det hela i praktiken.

I det helt nyinvigda intaget kommer avloppsvattnet in och befrias från allt det skräp som vi användare spolar ner i toaletterna. Sedan fortsätter vattnet ut i en mängd stora bassänger. Först tas sand och större partiklar bort och sedan renas vattnet från fosfor, kväve och organiska partiklar kemiskt och biologiskt under 7 timmar. Därefter släpps det ut i våtmarkens stora bassänger för att renas från mera kväve under 7 dagar innan det släpps ut i ån för vidare transport till Mälaren. Våtmarken är den största i Sverige.

Vi fick också se hur det slam som blev kvar efter reningen togs om hand i stora behållare där det, tillsammans med det från gröna plastpåsar befriade matavfallet, förvandlas till biogas som driver alla våra stadsbussar och kommunens bilar. Den allra sista resten av slammet körs till Lilla Nyby för att där täcka deponin. De flesta av oss var nog ganska ovetande om vilken imponerande anläggning kommunens reningsverk är.

Medlemsmöte 9 september - Upptakt med musikunderhållning

Volymen var hög och repertoaren medryckande när Senioruniversitetet hade sin upptaktsträff i Kulturhuset Royal den 9 september. Då medverkade nämligen elever från S:t Eskils estetiska program tillsammans med lärarna Ing-Marie Janzon och Claes Fall med en stunds musikalisk underhållning. I programmet, som eleverna själva satt samman ingick såväl trum- som trumpetsolo liksom gitarrspel och körsång. Det gage på 1 500 kr som eleverna fick för sin medverkan hade de beslutat skänka till flyktinghjälpen och passade samtidigt på att utmana de cirka 130 deltagarna i upptaktsträffen att också ge ett bidrag. Detta hörsammades och applåderna blev stora när eleverna räknat samman hela behållningen som uppgick till inte mindre än 6 700 kr.

Vid träffen informerade ordföranden Håkan Sjöberg om höstens aktiviteter och kunde glädjande konstatera att intresset är synnerligen stort för det utbud som erbjuds. Filmstudion är fulltecknad, föreläsningsserierna på temat "Min musik" respektive "Krishärdar i världen" har vardera samlat över 60-talet deltagare. Cirkelverksamheten är också populär liksom medlemsmötena till vilka anmälningar strömmar in, inte minst då biskop emerita Caroline Krook och kulturjournalisten Ulrika Knutson medverkar. Lotteri och kaffeservering avslutade höstens första träff.

Resa 3 september till Albert Engström-muséet i Grisslehamn och Skebobruk

Eskilstuna SeniorUniversitet. Septemberresan gick till Roslagen där första stoppet var Väddö gårdsmejeri för kafferast och information om verksamheten med möjlighet att inhandla ost. Andra målet var Grisslehamn och Albert Engströmmuseet samt hans ateljé. En spännande guidning gav liv åt konstnärens verksamhet i Grisslehamn. Efter lunch på Havsbaden gick färden till Skebobruk. Deltagarna delades in i två grupper och fick dels en rundvandring vid bruket samt ett besök i museet. Efter närmare tolv timmars resa var en nöjd och belåten grupp tillbaka i Eskilstuna där dagens reseledare Linda Kaipainen från Resekompaniet avtackades för en utflykt av hög klass.

Foto: Else-Marie Olofsson

Resa 24 - 28 augusti till Krakow i Polen

40 medlemmar från Eskilstuna SeniorUniversitet har besökt den polska staden Krakow. Efter incheckning och lunch på hotell Campanile följde en guidad promenad runt Stora torget i Gamla stan med besök i vackra Mariakyrkan.

Bussresan dag 2 gick till Zakopane i Tatrabergen. Flera fina gamla byar med karaktäristiska hus passerades. Efter lunch och guidad stadsvandring tog delar av sällskapet bergbanan högre upp i bergen medan övriga promenerade i staden.

Dag tre ägnades helt åt den vackra och från kriget skonade staden Krakow. Vi besökte det kungliga slottet Wawel och katedralen och fick av våra duktiga guider mycket information om Polens historia. På eftermiddagen guidades gruppen initierat på Schindlers fabrik. Dagen avslutades med middag på judisk restaurang i stadsdelen Kazimierz med musikunderhållning av en lokal Klezmergrupp.

Dag fyra besökte en del av gruppen saltgruvorna i Wieliczka och övriga Auschwitz- Birkenau – besök som djupt berörde oss deltagare.

Dagen och hela resan avslutades med en mycket fin pianokonsert med den flerfaldigt belönade pianisten Anna Boczar. Hon spelade tio pianostycken av Frédéric Chopin och publiken var mycket entusiastisk, kanske speciellt över Regndroppspreludiet.

Resa 16 augusti till Opera på Skäret och "La Traviata"

Med gäster från SPF Mariefred (totalt 48 deltagare) besökte föreningen den 17 augusti Opera på Skäret i Kopparberg för att se och lyssna till operaföreställningen "La Traviata". Operan bygger på Alexander Dumas "Kameliadamen" och utspelar sig i Paris i mitten av 1800-talet.

Operafestivalen har pågått i tio år med högkvalitativa föreställningar varje sommar som Rigoletto, Aida och Otello. Här, djupt inne i Bergslagen; har varje år en rad internationella stjärnor bjudit på operaupplevelser i absolut toppklass. Vid Ljusnarens strand ligger det säregna operahuset i det förra virkesmagasinet med en akustik som inte överträffas ens av världens stora scener.

Årets uppsättning av La Traviata blev en omedelbar publik- och kritikersuccé. Solisterna (två sångare per roll) är bara det värt en resa till Skäret som en recensent sammanfattar. Till detta kommer orkester, kör och scenograf som får sin beskärda del av berömmet. Deltagarna från Eskilstuna och Mariefred var rörande överens om att det varit fantastiskt att uppleva miljön och sedan inte minst föreställningen.

Före föreställningen intogs "Smått och gott" i bussen, vilket var mycket uppskattat. "Kanon, kanon" om hela resan var det någon som uttryckte under hemresan.

Lena och Anders Birath

*Britt Sandberg, Elvy
Pettersson och Evy Björk*

*Eva Alström och Lillemor
Jansson*

Resa 24 juni till Grönsöö slott och Härkeberga kyrka

Vilken härlig avslutning på vårens aktiviteter Eskilstuna SeniorUniversitet fick vid onsdagens, den 24 juni, resa till Grönsöö slott och Härkeberga kyrka.

Vi var 26 deltagare som, efter gott kaffe i det gamla brännvinsbränneriet, fick en suverän guidning av den nuvarande slottsherren. Grönsöö slott uppfördes i början av 1600 talet av riksrådet Johan Skytte och finns sedan 1820 i familjen von Ehrenheims ägo. Den vackra slottsparken och en titt på årets utställning, Konsten på Grönsöö, hann vi med innan bussen för vidare till lunch och därefter ett besök i Härkeberga kyrka som började uppföras under 1300 talet. En intressant guidning fick vi över de väl bevarade originalmålningarna i kyrkans tak, föreställande händelser ur gamla och nya testamentet, målade av Albertus Pictor.

Naturresa 4 juni till Bergslagen – Knuthöjdsmossen och Björskogsånäs

I strålande sol startade naturresan till Bergslagen med 46 deltagare. Tyvärr hade en trafikolycka inträffat strax utanför Eskilstuna där vi blev stående i nästan 1½ timme. Under resan mot Västmanland berättade våra guider Leif Carlsson och Lennart Eriksson om odlingslandskapet och den betydelse som Bergslagens sjöar och vattendrag har för tillrinningen av vatten till Mälaren. Mälaren som försörjer flera miljoner av människor med rent vatten. Något försenade anlände vi till naturreservatet Knuthöjdsmossen i Hällefors där starten var att inta det medhavda kaffet. I två grupper ledda av våra guider vandrade vi ut på mossen för att uppleva växter och fåglar. Det sistnämnda var framför allt smålom som häckar i mossen. Knuthöjdsmossen är väldigt speciell med en mängd av gölar som gör mossen till ett paradiset för fåglar.

En uppskattad lunch intogs på Hällefors Herrgård innan färden gick vidare till naturreservatet Björskogsånäs, som ligger strax utanför Grythyttan. En vandring på ca en kilometer fram till det ålderdomliga odlingslandskapet där guckuskon lockar. I de blomrika markerna finns flera vackra och speciella växter. En artrikedom som formats av århundraden av slåtter och bete och av en berggrund som är rik på kalk. Även om blomningen är något sen i vår fick deltagarna ändå njuta av guckuskons speciella utseende.

Hemresan gick via Nora där kaffe intogs på Café Da Capo och efter i det närmaste 12 timmar var en mycket nöjd grupp hemma i Eskilstuna. Stort tack till Leif och Lennart som förmedlade mycket av sina kunskaper till deltagarna.

Solig avslutning 20 maj med "Resa ut i det blå"

I ett soligt och vackert vårväder avslutade SeniorUniversitetet vårterminen med en resa ut i det blå den 20 maj. Gissningarna var många om vart färden skulle gå när de 85 resenärerna äntrade bussarna utanför Gästis för att bege sig mot okänt mål. Via Malmköping, Sparreholm och Nyköping styrdes kosan mot natursköna Stendörren, som var första stopp på resan. Här serverades det medhavda busskaffet och smörgåsar på den stora parkeringen varefter deltagarna kunde promenera till havet, njuta av den vackra naturen och den rika blomsterprakten och även göra ett besök i Naturum.

Därefter gick färden vidare till resans huvudmål: Nynäs slott. Här togs resenärerna emot av kunniga guider som visade runt i slottet som inrymmer ett komplett herrskapshem med salonger, rum för tjänstefolk, köksavdelning och inte minst de imponerande och påkostade stucktaken från 1680-talet. Efter det givande och intressanta slottsbesöket serverades en välsmakande måltid i slottets Orangeri. Den som önskade kunde sen ta en promenad i den grönskande slottsparken eller ta en titt på utställningen av Bröllopsbilder i Finstallet innan det bar av hemåt igen på slingrande vägar tvärs genom vackra Sörmland efter en trivsamt dag tillsammans. Nu väntar sommaruppehåll innan höstterminen startar med upptaktsmöte 9 september

ESU Filmstudio - Vårterminen 2015

Eskilstuna Senioruniversitetets Dagfilmstudio avslutade vårtermin onsdagen den 5 maj, med filmen Ida. Under säsongen har som brukligt är visats 6 kvalitets-filmer, Turist, Två dagar och en natt, The Grand Budapest Hotel, Still Life och Prästens barn. 243 personer har deltagit i Filmstudion under vårsäsongen. Innebär att vi fyllt 2 salonger på Riobiografen. Sedan starten 2011 har intresset för att se bra filmer ökat. Filmstudion drivs i samarbete med Sveriges Förenade Filmstudios, SSF.

Medlemsmöte 22 april med Selma Lagerlöf (gestaltad av Agneta Welander) och Britt Söderholm

Medlemsmötet den 22 april gästades av Selma Lagerlöf (gestaltad av Agneta Welander) och Britt Söderholm. Rubriken för programmet var "Selma Lagerlöf berättar –Det var en gång en saga" I kåserande stil berättade de om Selma Lagerlöfs liv, hennes författarskap och om hennes engagemang kring kvinnorörelsen, freden och barns rättigheter. Vi fick bland annat höra att hon redan som liten tyckte om att läsa. Problem med en höftkula gjorde också att böckerna många gånger var hennes sällskap när andra barn sprang ute och lekte. Ett annat sällskap var hennes farmor som berättade många spännande sagor.

Jobbet som lärarinna i Landskrona, om den betydelsefulla novelltävlingen och hur hon fick ekonomisk hjälp för att kunna ta ledigt från sitt arbete för att skriva på heltid var en del av vad vi fick höra om. Hon hamnade på Rocklunda gård i Sködinge och fick ett eget rum där. I det rummet satt hon och skrev under ett halvår (Gösta Berlings saga). Hon skrev sedan en skolbok på beställning, det blev den om Nils Holgerssons resa genom Sverige.

Så kom det ett brev en dag. Selma Lagerlöf hade utsetts till Nobelpristagare och hon fick åka till Stockholm och ta emot medalj och diplom och en check på 139.475 kronor och 83 öre.

Hon är alltid aktuell och hennes författarskap och liv har ständigt väckt känslor. Efter en lång och varm applåd från 150 deltagare överlämnades varsin Mårbackapelargon som tack för en givande timme. Medlemsmötet avslutades med kort information, boklotteri och kaffe.

Resa 19 april till Thielska Galleriet och Konserthuset i Stockholm

Den 19 april gick resan mot Stockholm och Thielska Galleriet och Konserthuset. Thielska Galleriet räknas som ett Sveriges förnämsta konstmuseer och är vackert beläget i en muromgärdad park längst ut på Blockudden på Djurgården. En alldeles utmärkt guidning av Lise-Lott gjorde besöket till en av dagens höjdpunkter. Vi fick en redogörelse för huset historia, den permanenta utställningen (som 2013 nyhängdes underledning av Olle Granath, tidigare överintendent vid Moderna Museet och Nationalmuseum) samt den retrospektiva utställningen av Veronica Nygrens textilkonst. Besöket avslutades med en mycket god lunch caféet

Konserthuset tog emot i en till sista plats utnyttjad konsertlokal med ett program som innehöll Mahlers symfoni nr 4 och Sibelius symfoni nr 3. Det var Kungliga Hovkapellet under ledning av Leif Segerstam som denna dag stod för programmet i världens största Sibelius-Nielsen-festival. Det finns ett berömt möte mellan Sibelius och Mahler i Helsingfors. En symfoni ska innehålla allt, hävdade Mahler, medan Sibelius betonade formmässig strikthet. Olikheterna är mång, men dagens program är de båda tonsättarnas mest "klassiska" symfonier. Den finlandssvenske dirigenten Leif Segerstam briljerade i sin roll att leda orkestern liksom Elin Rombo som sopransolist i Mahlers symfoni nr 4. Med en skön konstupplevelse och härlig musik i tankarna återvände en mycket nöjd deltagargrupp på 32 personer till Eskilstuna.

Medlemsmöte 8 april med Bo Pellnäs

Vid medlemsmötet den 8 april besöktes Senioruniversitetet av överste Bo Pellnäs, säkerhetsexpert och säkerhetspolitisk debattör med lång erfarenhet av internationellt fredsbevarande arbete. På ett tankeväckande och initierat sätt berättade han om den ryska upprustning som idag pågår och vilka risker den medför för omvärlden. Det var en dyster framtidsbild han gav med Putin och hans fem man starka "gäng" vid makten, som på olika sätt och med olika medel försöker återskapa den tsar-ryska stormaktstiden.

Bo Pellnäs i samtal med Birgitta Svall

Bo Pellnäs redogjorde bl a för den omfattande militära satsning som pågår såväl till sjöss, lands som i luften, krisen i Ukraina och vilka återverkningar den kan få men även den inrikespolitiska situationen med fallande gas- och oljepriser, en rysk ekonomi i gungning och ett hårdfört propagandistiskt och vilseledande informationsflöde, styrt av presidenten och hans gelikar. Han tog även upp Tysklands roll i Östersjösammanhang, Gotlands läge ur försvarssynpunkt liksom andra intressanta aspekter på Putins paranoida maktbegär och främlingsfientliga regim.

Frågestund och kaffeservering avslutade medlemsmötet, som hölls i kulturhuset Royal och besöktes av cirka 160 deltagare.

Studiebesök 1 april på Reningsverket

Eskilstuna Senioruniversitet har varit på studiebesök på Reningsverket. Intresset var så stort att vi var tvungna att dubblera besöken – ett på förmiddagen och ett på eftermiddagen.

Vi togs om hand av två duktiga anställda som samlade oss i konferensrummet och gav oss en bra redogörelse för hur vårt avloppsvatten tas om hand på anläggningen. Efter denna teoretiska information på en dryg halvtimme var det dags att beskåda det hela i praktiken.

I det helt nyinvigda intaget kommer avloppsvattnet in och befrias från allt det skräp som vi användare spolat ner i toaletterna. Sedan fortsätter vattnet ut i en mängd stora bassänger. Först tas sand och större partiklar bort och sedan renas vattnet från fosfor, kväve och organiska partiklar kemiskt och biologiskt under 7 timmar. Därefter släpps det ut i våtmarkens stora bassänger för att renas från mera kväve under 7 dagar innan det släpps ut i ån för vidare transport till Mälaren. Våtmarken är den största i Sverige.

Vi fick också se hur det slam som blev kvar efter reningen togs om hand i stora behållare där det, tillsammans med det från gröna plastpåsar befriade matavfallet, förvandlas till biogas som driver alla våra stadsbussar och kommunens bilar. Den allra sista resten av slammet körs till Lilla Nyby för att där täcka deponin.

De flesta av oss var nog ganska ovetande om vilken imponerande anläggning kommunens reningsverk är.

Medlemsmöte 25 mars med Åke Andersson

Om risker och lyckor bland seniorer var temat för medlemsmötet som gästades av Åke Andersson. Med ett förflutet från polisen under 45 år fanns det mycket kunskap och erfarenhet, som förmedlades till de drygt 100 deltagarna. Honnørsorden var skydda, hjälpa och ställa till rätta. Från trafikområdet fick vi lära oss att äldre bilförare inte är överrepresenterade i olycksstatistiken - hög ålder är ingen sjukdom. Praktiska tips om hur man uppträder i trafiken gavs med en stor glimt i ögonen liksom att cykelhjelm är ett måste ute i trafiken. När det gäller cyklister, bilister och gående så säger lagstiftningen att vi har skyldigheter men inga rättigheter att bete oss hur som helst. Ett viktigt observandum är att begreppet förkörsrätt inte existerar.

I övrigt berättade Åke om riskerna att röra sig ute i offentliga sammanhang samt att det är viktigt med att förebygga brott i hemmet. Det är inte ovanligt med bedragare som med mycket försåtliga medel tar sig tillträde till bostäder och som sedan länsar bostaden på tex smycken och pengar. Kräv legitimation och släpp inte in någon obekant. Sedan boklotteri, information och kaffe avslutade ett givande medlemsmöte.

Medlemsmöte 11 mars med Lena Leissner

Vid medlemsmötet den 11 mars gästades SeniorUniversitetet av Lena Leissner, överläkare vid Örebro Universitetssjukhus, specialist i neurologi och klinisk neurofysiologi tillika sömnforskare. På ett inspirerande och sakkunnigt sätt berättade hon om vårt behov av sömn. Bl a tog hon upp vad som händer i kroppen när vi inte kan sova och vad vi själva kan göra med enkla medel utan att ta till mediciner.

Vi sover bort 25 år av våra liv men sover vi för lite – eller för mycket – riskerar vi att dö i förtid. På sikt kan sömnbrist sätta ned vårt immunförsvar, försämra koncentrationsförmågan och efter en tid även påverka minnet. Det finns även ett samband mellan depressioner och hjärt- och kärlsjukdomar till följd av brist på sömn.

I många fall beror sömnproblem på dåliga vanor varför det gäller att försöka skapa bra sovrutiner. Rensa ut alla "vakenprylar" i sovrummet, där klockan utgör den största sömnstörande faktorn. Undvik att ta en tupplur; en halvtimmes sömn på dagen stjälar två timmar av nattsömnen. Även läkemedel, alkohol och koffein påverkar hur vi sover.

Vad det i stort handlar om är att förändra inställningen till sömn och inse att sömn faktiskt är en del av livet, menade Lena Leissner, vars föredrag togs emot med varma applåder av de cirka 160 deltagarna, som kommit till Kulturhuset Royal för att lyssna och lära och som därefter bänkade sig kring kaffeborden för en stunds trivsamt samvaro.

Resa 6 mars till Stadsteatern i Stockholm och "Karl Gerhard, en fantasi om en revykung"

Fredagen den 6 mars bar det av till Stockholms Stadsteater för medlemmar i Eskilstuna SeniorUniversitet. Rubriken på föreställningen var Karl Gerhard, en fantasi om en revykung. Rickard Wolff bar upp huvudrollen, vilket han gjorde med bravur. Historien var en sammanfattning om Karl Gerhards privatliv och kampen mot 40-talets censur då hans föreställningar provocerade de tyska beskickningarna och den svenska regeringen. Även tiden efter kriget behandlades där han alltmer fick kämpa för att överleva som revymakare. Rickard Wolff hade en fantastisk förmåga att gestalta revykungens ljusa och mörka perioder. Nöjda med resan, där det ingick förtäring av lite smått och gott i bussen, anlände resenärerna till Eskilstuna vid midnatt.

Medlemsmöte 25 februari med Merete Mazzarella

Medlemsmötet den 25 februari med drygt 100 deltagare gästades av författaren och litteraturprofessorn Merete Mazzarella. Under rubriken Från självbiografi till Frankenstein berättade hon mycket personligt om sitt författarskap, som består av både vetenskapliga verk och självbiografiska essäsamlingar. Om texterna i de vetenskapliga verken präglas av abstraktion och opersonlighet så präglas essäsamlingarna av det motsatta – ett personligt tilltal, konkreta situationer och anekdoter.

Merete Mazarella vill att hennes texter ska inbjuda till samtal och hon gav flera exempel på anekdoter ur sina många essäsamlingar, som behandlar vardagliga och allmängiltiga frågor som äktenskap, åldrande och barnbarn. Hennes senaste bok är en biografi om författaren Mary Shelley och hennes Frankenstein. Både författarinnans liv och det monster som Frankenstein skapade gav upphov till många tankar hos MM vilka hon förmedlade till den stora och entusiastiska publiken.

Till slut uppmanade MM alla i publiken att skriva om sina liv och att inte krångla till skrivandet. Sätt bara igång och ett råd var att börja med något konkret man minns – en doft, en replik eller ett uttryck.

Studiebesök 18 februari på Friskis & Sveltis

Friskis & Sveltis, som våren 2014 flyttade in i nya lokaler vid Sveaplan, var målet för ett studiebesök. Knappt 50 deltagare togs emot av Gerd Runsten som tillsammans med medarbetare förevisade lokalerna och gav prov på de olika aktiviteter som erbjuds. Clarie Lans berättade särskilt om cirkelgymmet och demonstrerade några övningar. Efter rundvandringen fick vi en redovisning av framväxten av föreningen i Sverige och framför allt i Eskilstuna. Drygt 8000 är i dagsläget medlemmar och betalar en årsavgift på 100 kronor. Tider, priser och inte minst praktiska frågor avslutade det mycket informativa besöket. Stort tack till Gerd och hennes medarbetare.

Nyfikenheten om verksamheten och frågor om hur man gör för att börja kan nog tolkas som att flera av deltagarna kommer att starta försök med att öka rörligheten genom att prova något av de program som erbjuds.

Medlemsmöte 11 februari med Stephan Rössner

Eskilstuna Senior Universitetets första medlemsmöte, skedde onsdagen den 11 februari på Royal Kulturhus, med rekord många deltagare (225). Professorn och överläkaren Stephan Rössner, föreläste om Vägen till ett bättre liv. Publiken engagerades direkt genom Stephans inbjudan att ge medlemmarna tillfälle att själva ta ställning till vad föredraget skulle handla om. Därefter satte Stephan igång en spännande och underhållande berättelse från hans erfarenhet om mat och hälsa.

Med forskningsrelaterad beskrivning varvat med anekdoter klargjorde han att vi människor fortfarande har gener som stenåldersmänniskan, men lever i en tid då livsmedel finns tillgängliga dygnet runt. Därför är nyckelordet balans i matintag och fysisk aktivitet en hjälp för stenåldersmänniskan i vår samtid.

Resa 7 februari till Dramatiska Teatern och "Trettondagsafton" av Shakespeare

Vårens första resa gick till Stockholm och Dramaten den 7 februari, där Shakespeares förväxlingskomedi "Trettondagsafton" gavs i en uppsättning signerad Åsa Melldahl. Olycklig kärlek, grymma dubbelspel och ett oförglömligt persongalleri är ingredienserna i denna klassiker som inte upphört att roa sedan urpremiären 1601. Dramatenpremiären den 5 februari följdes av många superlativer i flera tidningar, vilket gjorde att gruppen från ESU hade stora förväntningar på en härlig lördagsupplevelse. Förväntningarna kom inte på skam. Dramaten presenterade en rik, vacker och inte minst rolig föreställning, där rader av fina rolltolkningar sammanfogades i en balanserad enhet av kärlek och vemod i denna uppochnedvända värld. Kort kan bland skådespelarna nämnas Björn Granath, Per Mattsson, Andreas T Olsson, Alexandra Rapaport och inte minst Sofia Pekkari och Lindy Larsson. Den sistnämnde gör narren till en dansant underhållare som framträder inte bara i allvarligt menade sångnummer utan också i parodier på smörig musical. I Lars Huldéns bearbetade översättning finns många roliga referenser till vår tid.

Före föreställningen intogs "Smått och Gott" i bussen som stannat på Fjällgatan med utsikt över Stockholms Ström, Skeppsholmen mm. Vid hemresan konstaterade mycket nöjda deltagare att man fått uppleva stor teater, fantastiska rollprestationer och ett roligt framförande med många tillfällen till skratt.

Årsmöte 28 januari 2015 på Munktellmuséet

Med årsmöte inleddes vårterminens verksamhet den 28 januari i Munktellmuséet. Drygt 100 medlemmar hade infunnit sig och fick bl a lyssna till musik och sång av dragspelsvirtuosen Ari Haatainen och hans dotter Hanna.

Efter den musikaliska inledningen hölls sedvanliga årsmötesförhandlingar. Till styrelse för 2015 omvaldes Håkan Sjöberg, ordförande, Birgitta Widholm, kassör, och Birgitta Johansson, ledamot. Till ny ledamot efter Bertil Larsson, som undanbett sig omval, utsågs Jan Hulth. Kvarstår i styrelsen gör Anita Lassesson, kassör, Anita Norberg, cirkelansvarig, samt Bertil Wilson, ledamot.

Till revisorer omvaldes Lars Gihl och nyvaldes Sven Carlsson efter Assar Gallby. Revisorssuppleant är Kicki Klinkiewicz. Till valberedning utsågs Bertil Larsson och Yngve Pavasson efter Börje Lewerth och Marianne Lörvall Philipsson, vilka båda avtackades med en blomma. Även Bertil Larsson avtackades för förtjänstfulla insatser, bl a för att ha startat och ansvarat för ESU DagFilmstudio som blivit ett mycket populärt inslag i Senioruniversitetets verksamhet.

Efter förhandlingarna serverades en uppskattad sopplunch och därefter redogjorde Håkan Sjöberg för vårens verksamhet. Antalet anmälningar till vårens medlemsmöten är redan mycket stort. Även studiecirkelarna är välfyllda; till vissa cirklar har lottning om platserna fått vidtas. Dagfilmstudion är fullteknad och intresset för de olika resorna är också stort. Årets långresa, som går till Krakow i augusti, är redan fullbokad.

Håkan Sjöberg avslutade årsmötet med att tacka för visat intresse och kunde glädjande konstatera att medlemsantalet stadigt ökar och nu är uppe i cirka 700.